

**SPRÁVA Z 11. SLOVENSKEJ
A 54. ČESKOSLOVENSKEJ AT KONFERENCIE
(Vyhne, 3. – 5. október 2014)**

V dňoch 3. – 5. októbra 2014 v prvý októbrový víkend sa konala v malebnom prostredí Vyhní konferencia, organizovaná sekciou Drogových závislostí Slovenskej psychiatrickej spoločnosti (DZ SPS).

Zúčastnilo sa jej 125 zaregistrovaných účastníkov, o sponzorstvo sa postaralo sedem farmaceutických firiem.

V piatok 3. 10. 2014 odznelo 15 prednášok v štyroch blokoch: I. Alkoholová závislosť – diagnostika, epidemiológia; II. Alkoholová závislosť – klinika a terapia; III. Alkoholová závislosť a súvislosti. IV. blokom bolo odborné vzdelávacie sympóziu podporené grantom spoločnosti Merck.

Piatkový program zahájila prednáška Okruhlicu (Bratislava) o náplni a činnosti hlavného odborníka MZ SR pre medicínu drogových závislostí. Vzhľadom k neprítomnosti autora ju predniesla kolegyňa z CPLDZ Bratislava. Ochaba (Bratislava) sa v prednáške „Výskyt konzumácie alkoholu na Slovensku“ opieral aj o štúdiu EPIAF. Konštatoval, že až 56,8 % Slovákov nemá vôbec skúsenosť s tým, že by vypili viac, než 5 drinkov. Až 72 % dievčat vo veku 10 – 15 rokov nemalo problém si kúpiť v obchode alkohol. 8 % mužov pije alkohol denne, odhaduje sa 10 % alkoholovo závislých v SR. Klesá spotreba destilátov. Alexanderčíková (Bratislava) a nepriamo aj Struňáková (Bratislava) svojou prednáškou o komplexnom vyhodnotení placeba v liečbe závislosti od alkoholu strhli dramatickú diskusiu, ktorá smerovala k správnosti aplikácie otvoreného placeba a porovnávania efektivity placebo + akamprosát versus akamprosát. Ako neporovnateľné v diskusii imponovalo paralelné KBT vedenie v oboch skupinách a jeho štruktúra. Problematike sexuálnych dysfunkcií u závislých sa venoval Chovanec (Praha).

V druhom bloku hovoril o nárazovom pití u mladistvých Peregrim (Predná Hora). Na Islande je nárazové pitie podstatne nižšie zastúpené. Sledovaniu 316 pacientov s priemerným vekom 46,5 roka primárne liečenými SSRI a následne liečených pre závislosť od alkoholu venovala pozornosť Struňáková (Bratislava). Grohol (Bardejov) pokračoval v diagnostike typických laboratórnych profilov pri alkoholovej závislosti (TLPA). Pomerne nízku retenciu pacientov – závislých od alkoholu – po prvom ambulantnom kontakte

v CPLDZ Košice referoval Bodnár odtadiaľ. Oximetria v adiktológii bola prezentovaná kolektívom autorov z CPLDZ Bratislava.

V treťom bloku Ďaďan (Banská Bystrica) spomenul dve zaslepené placebo kontrolované štúdie s kudzu ako možnou alternatívou liečby alkoholovej závislosti. V USA je k nej prístup podstatne otvorenejší, než v našich končinách. Vavrušová (Bratislava) upozornila na fakt zanedbávania liečby komorbidít porúch úzkostného spektra (GAD) u alkoholovej závislosti. Týmto jedincom je často neodôvodnene vysadená antidepresívna liečba, ktorá je v liečbe tohto typu alkoholovo závislých esenciálna (napr. trazodón, SSRI). Zaujímavú prednášku predstavili kolegovia Maidanových a Semerenko (Predná Hora). V téme komorbidity závislosti a porúch príjmu potravy pripomenuli pojmy ako ortorexia a drunkorexia. Podľa výskumu Ivovskej univerzity pri BMI pod 17,2 u postihnutého je už kontraindikáciou aplikácia KBT. Prednohorskému modelu liečby závislosti sa venovala M. Martinove st. (Predná Hora). Paralelnosť, dynamika a zmyslupnosť terapeutických skupín a iných činností je obdivuhodná.

V poslednom piatkovom bloku pútavo o spoluzávislosti referovala tá istá autorka. Myslím, že je to veľmi často opomínaná (alebo nedetekovaná) psychopatológia príbuzného závislého, ktorý je v liečbe závislostí nevyhnutný. Višňovský (Nitra) hovoril o vlastných 13 ročných skúsenostiach s liečbou akamprosátom u alkoholovo závislých. Ak akamprosát dostane popri psychoterapii tá-ktorá vhodná podskupina (subtyp) alkoholovo závislého, je úspešnosť abstinencie aj retencie oveľa vyššia, než keď sa „ne-“efektivita akamprosátu generalizuje na alkoholovú závislosť všeobecne. Vyzdvihol fakt, že u značnej časti pacientov na akamprosáte dochádza k averzívnyim pocitom pri konfrontácii sa s výparmi alkoholu vo svojom okolí.

Sobotný program 4. 10. 2014 odštartovali nelátkové závislosti. Benkovič (Predná Hora) uvádzal nefarmakologické postupy zvládania cravingu u patologických hráčov, obranným mechanizmom u závislých hráčov sa venovala Kantorková (Bratislava), Fízíková (Kremnica) nikotinizmu pri schizofrénii.

V sympóziu spoločnosti AOP Orphan odzneli tri prednášky, týkajúce sa skúseností s liečbou naltrexonom u alkoholovej závislosti ako aj teoretickým východiskám a cravingu. Týmto témam sa venovala Lúčna (Nové Mesto nad Váhom), M. Martinove st. (Predná Hora) a Benkovič (Predná Hora).

V bloku o psychostimulanciách prezentoval vlastnú skúsenosť s liečbou úzkostného pacienta a akcentáciou anxiózneho symptomaticky pri závislosti od kofeínu Straka (Galanta), o kokaínovej závislosti a kazuistikách kokaínovej intoxikačnej psychózy v ambulantnej praxi sa zmienil Višňovský (Nitra). Atypická antipsychotická liečba v trvaní niekoľkých týždňoch je opodstatnená, v klinickom obraze ide často o veľmi pestré, desivé halucinatórne obrazy s dlhodobjšou potrebou tvorby korekčných postojov aj v ambulantnej liečbe. Frankovič (Bojnice) referoval o komorbidite závislosti od psychoaktívnych látok a psychotických porúch.

Po tomto bloku prebehli voľby nového výboru sekcie DZ SPS. Novozvolený výbor sekcie DZ SPS predstavuje M. Grohol (predseda), B. Bodnár

(podpredseda), M. Patarák (vedecký sekretár), ďalší členovia sú M. Turček a E. Višňovský. Dozornú radu prezentuje S. Lúčna (predsedkyňa), členovia sú L. Frankovič a O. Martinove.

Po odbornom sympóziu, podporenom grantom spoločnosti Reckitt-Benckiser mala priestor prezentácia dvoch posterov: „Analyzátory alkoholu v dychu“ – Somora (Banská Bystrica) a „Hormóny ovplyvňujúce úzkosť, depresiu, craving v priebehu ranej abstinencie u závislých od alkoholu a opioidov“ od autorky Pushkina a kol. (Praha).

Bratislavská klinika vhodne vytvorila blok, venovaný zlepšovaniu vnímanosti pre závislosť od anxiolytík a hypnotík. Prednášajúcimi boli Pečeňák, M. Turček a Segeda ml.

V bloku Nealkoholové závislosti zaujímavú prednášku uviedol Somora (Banská Bystrica) – Závislosť od tramadolu. Ten má vyššiu afinitu k mí receptorom, v 68 % je biologicky dostupný, spomenul zneužívanie dávky až nad 1000 mg, oficiálne je popisovaná kóma od 800 mg látky. AT problematiku na VIII. zjazde Maďarskej psychiatrickej spoločnosti odkryl Frankovič (Bojnice); spomenul, že v USA je suicidalita u závislých vyššia, než u depresívnej poruchy. Wernickeho encefalopatia a závažné poškodenia mozog boli zistené u 73, 6 % pitvaných zomretých pacientov so závislosťou v tatabáňskom neuropsychiatrickom inštitúte. Ten istý autor referoval aj o týraní a zneužívaní detí a dosahu tohto faktu na vznik závislosti v budúcnosti. Ďadan (Banská Bystrica) prezentoval skúsenosti s liečbou pacientov, ktorí nadužívajú energetické nápoje. Taurín môže spôsobovať toxickú encefalopatiu, 31 % dospelých v USA pije energetické nápoje, energetický nápoj maskuje prejavy opitosti. Rizikom sú komorové extrasystoly, predĺžovanie QT intervalu, tremor, palpitácie.

Zaujímavú „dvojprednášku“ mal Patarák (Banská Bystrica). Prvá mala názov „Dopamínové modely schizofrénie a dogma dopamínu ako neuromediátora slasti“. Systém odmeny je pojem funkčný. Je fakt, že jediniec v štádiu psychózy nepozná slasť. Dopamín nie je jediný mediátor slasti. V druhej prednáške popísal okrem iného tri priebehy modelu kanabinoidovej psychózy, otázkou bolo, či je psychotomimetický efekt delta-9-tetrahydrokanabinolu sprostredkovaný dopaminergickými mechanizmami. Korcsog (Rimavská Sobota) sa venoval drogám a niektorým špecifikám evolúcie človeka a odkazu E. M. Jellineka pre addiktológiu. Nasledoval krst knihy Doc. Kundu „Klinická diagnostika alkoholizmu“, po ktorej odznali dve prednášky v rámci odborného sympózia s podporou vzdelávacieho grantu spoločnosti Lundbeck Slovensko. Tam referoval Grohol (Bardejov) a Somora (Banská Bystrica).

Nedeľný program 5. 10. 2014 sa niesol v duchu psychoterapie závislých. Skupinovej psychoterapii závislých žien sa venovala Trokanová (Veľké Zálužie), arteterapiu predostrela Slabejová (Predná Hora), Laskovská (Predná Hora) pripomenula 12 krokov anonymných alkoholikov v ich zariadení.

V poslednom bloku Kvetková (Predná Hora) hľadala východiská problémov, asociovaných s ochrannými liečeniami. O sústavnom vzdelávaní v te-

rapii závislosti informoval Stanislav (Predná Hora) a Maté so Šestinom (Predná Hora) uzavreli odborný program podnetnou prednáškou, kde porovnali výsledky vstupných skriningových vyšetrení v rámci telesnej výchovy v podmienkach OLÚP Predná Hora.

Najbližšiou výročnou akciou sekcie DZ SPS budú 9. dni profesora Vladimíra Novotného v Bojniciach v termíne 2. – 4. októbra 2015 v Bojniciach v hoteli Pod Zámkom.

MUDr. Eduard Višňovský
